

พัฒนาการ 5 ด้านของเด็กปฐมวัย (อายุแรกเกิดถึง 6 ปี)

มูลนิธิสร้างเสริมองค์ความรู้ด้านสุขภาพ (สสส.) ปรับปรุงภาษาจากต้นฉบับ DSPM กรมอนามัย

ช่วงอายุของเด็ก	พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว Gross Motor (GM)	พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา Receptive Language (RL)	พัฒนาการด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม Personal and Social (PS)	วัน/เดือน/ปี ที่คัดกรอง
อายุ 73 - 78 เดือน (6 ปี 1 เดือน - 6 ปี 6 เดือน)	★ เด็กทำตามสัญญาณที่ตกลงกันได้ เช่น ตกลงกันว่า "เคาะโต๊ะ 2 ครั้ง ให้กระโดด 1 ครั้ง" ปรบมือ 2 ครั้ง ให้กระโดดกางแขน 1 ครั้ง" ทบพวนคำสั่งจนเด็กเข้าใจก่อน แล้วค่อยเริ่มทดสอบ	เขียนชื่อตัวเองได้ถูกต้อง	★ อ่านหนังสือที่มีภาพอย่างต่อเนื่องจนจบและเล่าได้ว่าเป็นเรื่องอะไร	★ สามารถคิดเชิงเหตุผลและอธิบายได้ เช่น เรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างน้อย 3 เหตุการณ์	★ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จด้วยตัวเอง เช่น เด็กทำการบ้านจนเสร็จได้เองใหม่ อานาแต่งตัวเองใหม่ ช่วยทำงานบ้านอะไรบ้าง	
อายุ 67 - 72 เดือน (5 ปี 7 เดือน - 6 ปี)	★ เด็กวิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้ โดยตั้งสิ่งของห่างกัน 1 เมตร 3 จุด	ให้เด็กดูรูปสามเหลี่ยม แล้วบอกว่า "เขียนให้เหมือนรูปนี้"	สามารถ "ลบ" เลขได้ เช่น หูมีขม 2 ชิ้น กินไปแล้ว 1 ชิ้น เหลือขมกี่ชิ้น (ทำนิ้วมือประกอบการลบได้)	เด็กสามารถบอกสิ่งที่อยู่ในแต่ละหมวดได้ เช่น หมวดสัตว์ เสื้อผ้า อาหาร	เด็กแปรงฟันได้ทั่วทั้งปาก	
อายุ 61 - 66 เดือน (5 ปี 1 เดือน - 5 ปี 6 เดือน)	กระโดด "กระต่ายขาเดียว" ไปข้างหน้า 4 ครั้ง (ทำทั้งสองข้าง)	ตัดกระดาษตามเส้นตรงต่อเนื่องยาว 15 เซนติเมตรได้	★ บวกเลขผลลัพธ์ไม่เกิน 10 ได้	สามารถอธิบายได้ว่าอะไรหน้าที่จะอะไร อย่างน้อย 6 อย่าง เช่น "บ้าน" ไว้ทำอะไร เรามือ "รถ" ไว้ทำอะไร เรามือ "ฟัน" ไว้ทำอะไร เรามือ "เท้า" ไว้ทำอะไร เรามือ "ถุงเท้า" ไว้ทำอะไร เรามือ "หนังสือ" ไว้ทำอะไร	★ เด็กช่วยทำงานบ้านง่ายๆ ได้	
อายุ 60 เดือน (5 ปี)	เดินต่อเท้าเป็นเส้นตรงไปข้างหน้า 4 ก้าวขึ้นไป โดยไม่กางแขน	ให้เด็กดูรูปสี่เหลี่ยม แล้วบอกว่า "เขียนให้เหมือนรูปนี้"	★ เล่านิทานหรือเรื่องสั้นให้เด็กฟังแล้วถามเด็กว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร	★ ออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้อง 5 ตัว ดังนี้ ก จ ด น ย	★ เด็กแสดงความเห็นอกเห็นใจเมื่อเห็นเพื่อนเจ็บหรือไม่สบาย	
อายุ 55 - 59 เดือน (4 ปี 7 เดือน - 4 ปี 11 เดือน)	เดินต่อเท้าไปข้างหน้าได้	จับดินสอได้ถูกต้อง	เลือกสีได้ 8 สีตามคำสั่ง	★ รู้จัก "ผลิตภัณฑ์" ในกลุ่ม	★ เล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ได้ เช่น เล่นเป็นครู หมอ แม่ค้าขายของ เป็นต้น	
อายุ 49 - 54 เดือน (4 ปี 1 เดือน - 4 ปี 6 เดือน)	กระโดดสองเท้าพร้อมกัน "ไปด้านข้าง" และ "ถอยหลัง" ได้	ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพที่ตัดออกเป็นส่วๆ 8 ชิ้นได้	เลือกรูปภาพที่แสดงเวลากลางวัน กลางคืน	ตอบคำถามได้ถูกต้องว่าถ้ารู้สิรอนจะอย่างไร ถ้าไม่สบายจะอย่างไร ถ้าหิวจะอย่างไร	ทำความสะอาดตนเองหลังจากอุจจาระได้	
อายุ 43 - 48 เดือน (3 ปี 7 เดือน - 4 ปี)	กระโดดขาเดียวได้อย่างน้อย 2 ครั้ง (ทดสอบทั้งสองข้าง)	วาดเส้นสองเส้นตัดกันตามแบบ + (รูปเครื่องหมายบวก)	เลือกของชิ้น "ใหญ่กว่า" และ "เล็กกว่า" ได้	เด็กพูดเป็นประโยคที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ เช่น ทำผิด พูดว่า "หนูขอโทษค่ะ/ครับ" ได้	★ ตัดกระดาษขนาดใหญ่ออกได้ 3 เม็ด	
อายุ 42 เดือน (3 ปี 6 เดือน)	★ ยินขาเดี่ยวได้ 5 วินาที	★ แยกรูปวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมได้	★ วางของไว้ "ข้างหน้า" และ "ข้างหลัง" ตามคำสั่งได้	★ พูดเล่าเรื่องได้ พูดถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านไปใหม่ ๆ ได้	★ บอกเพศของตนเองได้ถูกต้อง	
อายุ 37 - 41 เดือน (3 ปี 1 เดือน - 3 ปี 6 เดือน)	ยืนขาเดี่ยวได้ 3 วินาที	วาดรูปวงกลมให้เด็กดูแล้วให้เด็กวาดตามวาดให้เส้นขนานทุกครั้ง	★ ทำตามคำสั่ง 2 ขั้นตอนได้ เช่น เอาเสื้อใส่ตะกร้าแล้วหยิบผ้าเช็ดตัวมาใส่กางเกงแล้วไปหิวนม	★ พูด "ขอ" หรือ "ขอบคุณ" หรือ "ให้" ได้เอง	★ ทำตามกติกาต่างๆ ได้ เช่น เล่นเกมที่มีกติกาง่ายๆ ผลัดกันต่อแ่งไม้	
อายุ 31 - 36 เดือน (2 ปี 7 เดือน - 3 ปี)	ยืนขาเดี่ยวได้ 1 วินาที (ทดสอบทั้งขาซ้ายและขาขวา)	เขียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องกัน	นำของ 2 ชนิดมาให้ให้ทำตามคำสั่งได้ เช่น หยิบจานและช้อนมาให้	★ พูดเป็นประโยคได้ เช่น หนูไปโรงเรียน คาซิด ยายล้างจาน หนูปวดฉี่	★ เด็กใส่กางเกงเองได้	
อายุ 30 เดือน (2 ปี 6 เดือน)	★ กระโดดไปข้างหน้าได้ เช่น วางเชือกบนพื้น ให้เด็กกระโดดข้ามเชือก	★ ต่อแ่งไม้ได้ 8 ชิ้น	★ รู้จำนวนเท่ากับ 1 ชิ้น เช่น ของของ 1 ชิ้น เด็กหยิบของให้ 1 ชิ้นตามคำสั่ง	★ พูดว่าใครทำอะไร ได้อย่างน้อย 4 อย่าง เช่น แม่นั่ง พ่อดูทีวี หนูนอน ยายเดิน	★ ร้องเพลงได้บางคำหรือ ร้องคลอตามทำนอง	
อายุ 25 - 29 เดือน (2 ปี 1 เดือน - 2 ปี 5 เดือน)	กระโดดสองเท้าได้	★ แก้ปัญหาง่ายๆ ด้วยตัวเองได้ เช่น หยิบของไม่ถึงจึงใช้ไม้ช่วย หยิบของไม่ถึงจึงใช้เก้าอี้ไปหยิบ	★ ชื่อวัยยะได้ 7 ส่วน	★ พูดตอบรับและปฏิเสธได้	★ ล้างมือเอง เช็ดมือเองได้	
อายุ 19 - 24 เดือน (1 ปี 7 เดือน - 2 ปี)	เตะบอลได้	★ ต่อแ่งไม้ได้ 4 ชิ้น	★ ชื่อของตามคำสั่งได้อย่างน้อย 4 อย่าง เช่น ตู้เย็น พัดลม จาน แก้ว	★ เลียนคำพูด 2 คำติดกันได้ เช่น คำว่า อานา กินข้าว ไปนอน	★ ใช้ช้อนตักอาหารกินได้	
อายุ 18 เดือน (1 ปี 6 เดือน)	★ เด็กวิ่งได้	★ ต่อแ่งไม้ได้ 2 ชิ้น	★ ชื่อวัยยะได้อย่างน้อย 1 ส่วน เช่น ตา จมูก ปาก	★ พูดเล่าเรื่องได้ เช่น กินข้าว เด็กพูดว่า "ข้าว"	★ มองตามสิ่งที่ชี้ สิ่งนั้นตั้งอยู่ไกลออกไปอย่างน้อย 3 เมตร	
อายุ 16 - 17 เดือน (1 ปี 4 เดือน - 1 ปี 5 เดือน)	เดินลากของเล่นหรือสิ่งของได้	★ เปิดหนังสือที่หน้าตัวเอง	★ ชื่อวัยยะได้อย่างน้อย 1 ส่วน เช่น ตา จมูก ปาก	★ พูดคำใหม่ได้ 4 คำ ไม่ใช่คำเรียกพ่อแม่ ไม่ใช่คำที่เด็กพูดได้แล้ว	★ เด็กเล่นได้ซับซ้อนมากขึ้น เช่น แปรงฟัน หิวนม ป้อนข้าวให้ตุ๊กตา	
อายุ 13 - 15 เดือน (1 ปี 1 เดือน - 1 ปี 3 เดือน)	ยืนได้เองอย่างน้อย 10 วินาที	★ ขีดเขียนได้เอง	★ ทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้ เช่น กอดตุ๊กตา ขี่ขบวนรถ	★ บอกชื่อของได้ถูกต้อง เช่น ถามว่านี่อะไร ขี้ไปทิ้งของที่เด็กคุ้นเคย เด็กตอบได้	★ เด็กเลียนแบบท่าทางการทำงานบ้านได้ เช่น กวาดบ้าน เช็ดโต๊ะ ชักผ้า	
อายุ 10 - 12 เดือน	เด็กยืนได้นาน 2 วินาที	★ เด็กเริ่มใช้นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ หยิบของชิ้นเล็ก (หยิบ)	★ เด็กหยิบของมายื่นให้ตามคำสั่งอย่างถูกต้อง 2 ชนิด	★ เด็กพูดคำพยางค์เดียวได้ 2 คำ เช่น แม่ นม	★ เด็กเล่นเป็น เช่น หนีใช้หิวนม แปรงฟันให้ตัวเอง	
อายุ 9 เดือน	★ เด็กเปลี่ยนจากนอนเป็นลุกนั่งได้เอง	★ เด็กหยิบของในมือทั้งสองข้าง (ข้างละชิ้น) ได้ และเด็กใช้นิ้วหยิบของชิ้นเล็กได้	★ เด็กทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้ เช่น ทำท้าวานชี ขอบคุกกี้ บ้าย บาย	★ เด็กแสดงความต้องการโดยทำท่าทางหรือเปล่งเสียง เช่น ยื่นมือให้ดู	★ เด็กใช้นิ้วหยิบอาหารกินได้	
อายุ 7 - 8 เดือน	★ เด็กนั่งได้เองโดยไม่ต้องพยุง	★ ขวนเด็กมอง เด็กจ้องมองไปจุดที่ชี้ได้ 2 - 3 วินาที	★ เรียกชื่อเด็ก เด็กหันตามเสียงเรียกชื่อตัวเองได้	★ เด็กแสดงความต้องการโดยทำท่าทางหรือเปล่งเสียง เช่น ยื่นมือให้ดู	★ เด็กเล่นอิสระได้ และมองหาหน้าผู้เล่นได้ถูกต้องทิศทาง	
อายุ 5-6 เดือน	★ จับนอนคว่ำ เด็กยืนตัวขึ้น	★ จับนอนหงาย เด็กเอื้อมมือหยิบ และถือของไว้ได้ (มีแรง)	★ เด็กสามารถค้นหาเสียงที่เรียกหรือเสียงพูดคุ้ย	★ เด็กทำเสียงจู้จี้ในปากได้	★ สนใจฟังคนพูดและสามารถมองไปที่ของเล่นที่เล่นกับเด็กได้	
อายุ 3-4 เดือน	★ จับนอนคว่ำ เด็กยกศีรษะและยกคางขึ้น	★ จับนอนหงาย เด็กมองตามของ ได้ชัดเจน ขาวสุด	★ เด็กหันหาเสียงที่ได้ยิน	★ เด็กส่งเสียงอ้อแอ้ ส่งเสียงโต้ตอบเพื่อแสดงความรู้สึก	★ เด็กยิ้มทักคนที่คุ้นเคย	
อายุ 1 - 2 เดือน	★ จับนอนคว่ำ เด็กชันคอได้ 45 องศา นาน 3 วินาที	★ จับนอนหงาย เด็กมองตามของ ขยับกึ่งกลางลำตัว	★ เด็กมองหน้าผู้พูดคุ้ยได้นาน 5 วินาที	★ เด็กทำเสียง อู ออ ออในลำคอได้	★ เด็กยิ้มตอบ สบตา หรือส่งเสียงโต้ตอบ	
อายุแรกเกิด - 1 เดือน	★ จับนอนคว่ำ เด็กยกคางจากพื้น	★ จับนอนหงาย เด็กมองตามของ ได้ครึ่งกึ่งกลางลำตัว	★ เด็กสะดุ้งหรือเคลื่อนไหวร่างกาย เมื่อได้ยินเสียงทุระระดับปกติ	★ เด็กส่งเสียงอ้อแอ้	★ เด็กมองจ้องหน้าได้นาน 1 - 2 วินาที	
ช่วงอายุของเด็ก	พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว Gross Motor (GM)	พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา Receptive Language (RL)	พัฒนาการด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม Personal and Social (PS)	